

A Kúria a dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Rásó Hajnalka jogtanácsos által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 22.M.2684/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.640.229/2010/9. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.640.229/2010/9. számú közbenső ítéletét hatályon kívül helyezi és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 22.M.2684/2009/14. számú ítéletét helybenhagyja.Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 50.000 (ötvenezer) forint együttes fellebbezési valamint felülvizsgálati eljárási költséget.A le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes 1999. május 1-jétől állt az alperes alkalmazásában, 2005. április 1-jétől az E.O.-n csoportvezetőként végezte a munkáját, az osztály vezetője a perbeli időszakban T.J. volt. A felek által nem vitatottan a felperes munkakörébe tartozott a S.D.-vel kötött vállalkozási szerződés alapján foglalkoztatott személyek munkaidő nyilvántartása, a teljesítésük igazolása.Az alperesnél történt átszervezést követően az É.K.O. és az E.O. összevonásával 2009. január 1-jén létrejött az L.O., amelynek vezetője az É.K.O. korábbi vezetője, K.GY. lett. Az átszervezést követően az osztályvezető több esetben felhívta a munkatársak figyelmét a munkaidő pontos és valósághű dokumentálására, a munkaügyi szabályzatban foglaltak betartására. Az s.-k esetében a munkaidő nyilvántartás során a fél órára történő kerekítést engedélyezte.Az alperes 2009. március 18-án a munkaidő nyilvántartás pontos vezetésére vonatkozó írásbeli emlékeztetőt adott ki, amelyet a felperes is megkapott.Tekintettel arra, hogy a 2009. márciusára vonatkozó ellenőrzés során azt tapasztalta, hogy a felperes által irányított területen ebben a hónapban sem az általa közölt elvárásoknak megfelelően került sor a diákmunkavállalók munkaidejének a nyilvántartására (túlszámlázás történt) vizsgálatot rendelt el.Ennek során a felperes 2009. április 14-én írásban úgy nyilatkozott, hogy a többletórák igazolására motivációs célból került sor, és mindig is ez volt a szokás, amióta az alperes diákokat alkalmaz, mivel más eszközök a diákok jobb munkavégzésre történő ösztönzésére nem áll rendelkezésre.Ezt követően 2009. április 15-én K.É. igazgató kért e tárgykörben igazoló jelentést a felperestől, május 4-én pedig az alperes vezérigazgatója hallgatta meg, majd 2009. május 6-án rendkívüli felmondással megszüntette a munkaviszonyát.A rendkívüli

felmondás indokolása szerint a felperes által irányított expedíciós szakterületen a S.D. részére rendszeres túlszámlázás történt, mivel motivációs célzattal a tényleges teljesítménynél nagyobb óramennyiséget igazoltak, ami a munkáltatónak kárt okozott. A valóságtól eltérő teljesítmények igazolása a dokumentáció tényszerű vezetésére vonatkozó lényeges kötelezettség jelentős mértékű, szándékos megszegését valószínűsíti meg. A rendkívüli felmondás közlését követően a felperes kérte a döntés felülvizsgálatát a vezérigazgatótól, az alperes vezérigazgatója belső ellenőrzési vizsgálatot rendelt el. A belsőellenőri jelentés szerint 2008. decembere és 2009. februárja között 1.309.392 forint értékű teljesítmény nélküli kifizetésre került sor az S.D. felé. A belső ellenőrzés során meghallgatott tanúk nyilatkoztak arról, hogy a munkaidő igazolást a felperes utasításának megfelelően végezték, a túlszámlázásra ennek következtében került sor. A felperessel szemben e tárgykörben csalás büntette miatt folytatott nyomozást a Rendőrkapitányság Bünygyi Osztálya megszüntette tekintettel arra, hogy a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése. A felperes a keresetében a rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását, és jogkövetkezményeinek alkalmazását kérte. Hivatkozott arra, hogy a rendkívüli felmondás indoka nem valós, mivel évtizedek óta fennálló gyakorlatot követett a munkaórák igazolása során, amelyről az alperesnek tudomása volt. Ezen túlmenően nem okszerű az indokolás, mert a terhére rótt kötelezettségszegés nem olyan súlyú, amely arányban áll a rendkívüli felmondással. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 22.M.2684/2009/14. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte perköltség megfizetésére. Az ítélet indokolása szerint a rendkívüli felmondás indoka valós, hiszen a felperes maga is elismerte, hogy az S.D. részére rendszeres túlszámlázás történt a tényleges teljesítményt meghaladó óramennyiség igazolásával. A felperes ezt a tényt sem a személyes meghallgatásakor, sem a munkaviszonya megszüntetését követően az igazgatóhoz intézett levelében nem vitatta, sőt kifejtette, hogy ezt a gyakorlatot miért tartja indokoltnak. Tény, hogy a túlszámlázással a munkáltatót kár érte, és valós a felmondásnak az az indoka is, hogy a felperes a munkaidő nyilvántartására szolgáló dokumentum nem tényszerű vezetésével a munkaviszonyból származó kötelezettségét megszegte. A felperes ugyan az alperesnél e területen folytatott gyakorlatra hivatkozott, azonban nem tudta bizonyítani, hogy ezt a döntési jogkörrel felruházott vezető rendelte el, illetve azt, hogy az alperes ilyen rendszert elismert és eltűrt volna. Az elsőfokú bíróság a kialakult gyakorlatra vonatkozó felperesi bizonyítási indítványokat elutasította, mert ennek csak abban az esetben van jelentősége, ha ezt a munkáltató döntésre jogosult vezetői ismerik és ilyen módon eltűrik. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék az 55.Mf.640.229/2010/9. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes a 2009.

május 6-án kelt rendkívüli felmondásával jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, amely 2012. március 30-án szűnt meg. Az ítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság a másodfokú eljárás során elért felperesi bizonyítékok ismeretében vizsgálta felül az elsőfokú határozatot tekintettel arra, hogy a felperes valószínűsítette, hogy az általa felhasználni kívánt büntető eljárásbeli iratokat az elsőfokú eljárást követően ismerte meg a felperes. A büntető eljárásban meghallgatott tanúk igazolták azt a felperesi előadást, amely az s.-k alperesnél lévő munkaidő nyilvántartási gyakorlatára vonatkozott. A belső ellenőrzés során a tanúk előadásáról nem vettek fel jegyzőkönyvet, így az általuk előadottak nem rekonstruálhatók. Az ellenőri jelentés a 2008. december és 2009. február közötti időszakot vizsgálta, az ezt követő időszakot figyelmen kívül hagyta. Az s.-k munkaidő nyilvántartására vonatkozó figyelmeztetést legelőször a 2009. március 18-ai emlékeztető rögzíti. Azt az alperesi álláspontot a perben semmi nem támasztotta alá, hogy a felperes az írásbeli felhívást követően is folytatta volna a korábbi gyakorlatot. A rendkívüli felmondás nem különítette el a március 18. előtti és az azt követő időszakot, a felperes sikerrel bizonyította, hogy az emlékeztető kiadása után már nem folytatta a korábbi gyakorlatot. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a felperes nem jelölt meg olyan döntési jogkörrel felruházott vezetőt, akinek személyéhez a szabálytalan gyakorlat köthető volt. A felperes ugyanis a jegyzőkönyv 4. oldalán hivatkozott K.M. igazgató-helyettes utasítására. A felperes nem kérte K.M. tanú meghallgatását, de az alperes a felperes erre vonatkozó előadását nem vitatta. K.GY. ugyancsak a jegyzőkönyv szerint tudomásul vette a korábbi helytelen gyakorlat létét, tanúvallomásában maga adta elő, hogy ismerte a munkaidő nyilvántartással kapcsolatos kerekítési módot. Az elsőfokú ítélet indokolásával ellentétben tehát az alperesi vezetők előtt a munkaidő nyilvántartás szabálytalansága nem volt ismeretlen, hiszen erre tekintettel volt szükséges a munkavállalók külön felhívása a nyilvántartás pontos vezetésére. A felperes nem tette vitássá, hogy 2008. december 29-én munkavégzés nélkül igazolta le a munkanapot a diákok számára, azonban erre a „korabeli gyakorlaton alapuló életszerű magyarázatot adott”. Megállapította a másodfokú bíróság, hogy a rendkívüli felmondás indoka valós volt, azonban abból - az alperesi ismert gyakorlatra figyelemmel - nem következett a felperesi munkaviszony megszüntetésének szükségessége. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését, valamint az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Álláspontja szerint a valós indokok alapján álló és okszerű felmondás nem lehet jogellenes, a szükségesség kérdése pedig a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik. Nem érthető a másodfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy miért kellett volna elkülöníteni a rendkívüli felmondásban a március 18. előtti és utáni időszakot, hiszen a felperes általánosságban ismerte el a

felmondás előtti időszakra vonatkozóan a túlszámlázás tényét. A másodfokú bíróság eljárása során súlyosan sérült a pártatlanság és tisztességes eljárás követelménye, mivel a kétséget kizáróan bizonyított tényekről is megállapítja a bíróság, hogy azok nem nyertek bizonyítást. K.M. tanúkénti meghallgatásával összefüggésben nem valós az a megállapítás, hogy az alperes a felperes ehhez kapcsolódó előadását nem vitatta. A 2009. október 12-én megtartott tárgyaláson az alperes úgy nyilatkozott, hogy a felperesnek kell bizonyítania azt, hogy a túlszámlázás az alperesnél bevett gyakorlat volt. K.M. munkaviszonya egyébként 2003. márciusában megszűnt. A felperes egyetlen munkahelyi vezetőjének a tanúkénti meghallgatását sem kérte, azok meghallgatására az alperes indítványára került sor. K.GY. a jegyzőkönyvben elmondta azt is, hogy ragaszkodott ahhoz a felperessel történt megbeszélés során, hogy az órák elszámolásakor legfeljebb fél órás kerekítésre kerülhet sor, a felperes azonban még a második tájékoztatót követően is alkalmazott több mint fél órás kompenzációt.

A másodfokú bíróság a döntése meghozatalánál mellőzte T.J. és K.I. tanúvallomását is, akik vezetőként egyértelműen cáfolták a felperesnek azt az állítását, hogy ismerték volna a szabályellenes gyakorlatot. K.I. egyértelműen cáfolta azt is, hogy engedélyt adott volna 2008. december 29-én a munkát nem végző diákok jelenlétének igazolására. Az, hogy a munkavállalók folytatnak egy rossz, a munkáltatót megkárosító elszámolási gyakorlatot, nem jelenti azt, hogy ez a gyakorlat a munkáltató által elfogadott. Éppen a felperesnek mint csoportvezetőnek a feladata lett volna a munkavállalók által kialakított helytelen gyakorlat feltárása, az intézkedés annak megszüntetése érdekében. A 2008. december 29-ei munkaidő igazolások kapcsán sem lehet elfogadni a másodfokú bíróság korabeli gyakorlaton alapuló életszerű magyarázatra történő hivatkozását, hiszen az s.-k foglalkoztatását már december 23-án lemondták. Sz.A. belső ellenőr tanúvallomásának a figyelembe vételét ugyancsak mellőzte a másodfokú bíróság, noha az alátámasztotta a belső ellenőri jelentés megállapításait. A másodfokú bíróság a döntése meghozatalánál mellőzött minden olyan bizonyítékot, amely azt igazolta, hogy az alperesi munkáltatónál nem volt elfogadott a szabályellenes gyakorlat, mindez pedig ellentétes a Pp. 206. §-ában foglaltakkal.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítéletet hatályában fenntartani. Álláspontja szerint téved az alperes, amikor úgy véli, hogy az okszerűség megítélése kizárólag a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik. A valós felmondási oknak objektív módon olyannak kell lennie, ami a munkaviszony megszüntetését szükségessé teszi. Az alperes álláspontja téves a károkozás vonatkozásában is, a nyomozó hatóság határozata is azt támasztja alá, hogy az alperesnél vagyoni hátrány nem keletkezett. A felperes munkaviszonyának megszüntetését megelőzően háromszor is folytattak ellenőrzést az osztályán, és semmilyen szabálytalanságot nem találtak. A másodfokú bíróság a Pp. 206. §-ában foglaltak

megsértése nélkül mérlegelhetette azt a nyilvánvaló körülményt, hogy teljesen valószínűtlen volt, hogy az alperes bármely vezető beosztású alkalmazottja vállalná azt, hogy tudott a kérdéses munkaidő nyilvántartási gyakorlatról tekintettel annak munkajogi illetve büntetőjogi következményeire. Ugyanígy mérlegelhetette azt a körülményt is a bíróság, hogy K.GY. tanú és a felperes között komoly konfliktus merült fel, illetve hogy Kiss Gyula és Sz.F.J. a különböző hatóságok előtt ellentmondásosan nyilatkoztak.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A bíróság a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok bizonyító erejét a maguk összességében értékeli és a per összes releváns körülményeire figyelemmel – meggyőződése szerint – bírálja el, mérlegeli, hogy az egyes bizonyítékok közötti ellentétet miként oldja fel (a bizonyítékok szabad mérlegelésének elve [Pp. 206. § (1) bekezdés]. E mérlegelés legfőbb korlátja a bíróság indokolási kötelezettsége [Pp. 221. § (1) bekezdés]. Az ítélet indokolásából ugyanis világosan ki kell tűnnie, hogy a bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok a körülmények, amelyeket a bíróság irányadónak tekintett. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, újabb egybevetésére nincs jogi lehetőség, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróság nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre jutott-e (BH.2012.173.). Jelen esetben a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése során nyilvánvalóan téves következtetésre jutott és semmiféle indokát nem adta annak, hogy az elsőfokú eljárásban keletkezett tanúvallomások jelentős részét miért hagyta teljes egészében figyelmen kívül.

Az alperes helytállóan utalt a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy tévedett a másodfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy az alperes nem vitatta a vezetői utasításon alapuló munkaidő elszámolási gyakorlatot, hiszen az alperesi képviselő a 2009. október 12-ei tárgyaláson kifejezetten azt adta elő, hogy a felperesnek kell bizonyítani az ilyen tartalmú állítását. Tévesen értékelte a másodfokú bíróság K.GY. tanúvallomását is, hiszen ő éppen azt adta elő a tanúvallomásába (jegyzőkönyv, 9. oldal utolsó bekezdés), hogy már az átszervezést követően, 2009. januárban felhívta a figyelmet a munkaidő nyilvántartás pontos vezetésére és az ennek ellenére tapasztalt szabálytalanság miatt kezdeményezett vizsgálatot a felperessel szemben, illetve ezért került sor az írásbeli felhívás kiadására is. A másodfokú bíróság a büntető eljárásban meghallgatott tanúk előadására alapozva megállapította, hogy a túlszámlázási gyakorlat az alperesnél évek óta folyamatosan fennáll. A tanúvallomások, valamint a rendkívüli felmondást követő bizonyítékok a többletórák elszámolásának tényét valóban igazolták, azt azonban egyetlen tanú sem állította, hogy az az alperesi vezetők jóváhagyásával történt. A tanúk olyan vezetőt sem jelöltek meg, aki álláspontjuk szerint erről a szabályellenes gyakorlatról

kifejezetten tudott. Ugyanakkor nem indokolta a másodfokú bíróság azt, hogy miért hagyta figyelmen kívül a felperes osztályvezetője T.J. és K.I. kereskedelmi igazgatóhelyettes tanúvallomását, amely szerint a felperes által folytatott gyakorlatot egyikük sem ismerte. K.I. a tanúvallomásában kifejezetten nyilatkozott arra vonatkozóan is, hogy a felperes előadásával ellentétben nem adott engedélyt a 2008. december 29-ei valótlan adatok igazolására.

Mindezek alapján megállapítható, hogy helytállóan hivatkozott a munkaügyi bíróság az ítéletében arra, hogy a rendkívüli felmondás indoka valós. A túlszámlázás tényét a felperes sem vitatta, azt az állítását pedig nem tudta bizonyítani, hogy az ilyen gyakorlat folytatását bármelyik alperesi vezető elrendelte, illetve eltúrte volna. Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a munkaórák igazolása kapcsán a felperes többszörösen, szándékosan megszegte a munkaidő pontos nyilvántartására vonatkozó lényeges kötelezettségét, így a magatartása az Mt. 96. § a) pontjában foglaltakat megvalósítja, ezt alátámasztotta a felperes kérésére a rendkívüli felmondás kiadását követően lefolytatott bizonyítás eredménye is. Önmagában az, hogy egyes vezetők az ellenőrzési kötelezettségüket elmulasztották, a felperest mint csoportvezetőt nem mentesíti az általa jóváhagyott szabályellenes gyakorlat miatti felelősségrevonás alól.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, míg a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

A fellebbezési és a felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a Pp. 359/A. §-a alapján az állam viseli. Az alperes a felülvizsgálati eljárásban sürgősen lerótt 311.500 forint illetéket az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján visszaigényelheti. A kérelmét az elsőfokú bíróságnál és a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál is elő kell terjesztenie.

Budapest, 2013. március 6.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő